

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,
El. paštas zum@zum.lt, <http://www.zum.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Pagal adresatų sąrašą _____ 2025-03-28 Nr. 2D-840 (11.98 E)
I _____ Nr. _____

DĖL PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ DĖL PARAMOS UŽ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENAS IR KITUS PLOTUS BEI ŪKINIUS GYVŪNUS PARAIŠKOS IR TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ ADMINISTRAVIMO BEI KONTROLĖS TAISYKLIŲ PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija informuoja, kad išnagrinėjo Jūsų pastabas bei pasiūlymus dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“, pakeitimo projekto.

Pažymime, kad pasiūlymai, kuriems nebuvo pritarta, buvo pristatyti ir aptarti 2025 m. kovo 13 d. Tarpinstitucinėje prioritetinių darbų koordinavimo darbo grupėje, taip pat parengta derinimo pažyma „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto“, kuri paskelbta Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS Nr. 25-2647(2)).

PRIDEDAMA:

1. 2025 m. kovo 14 d. derinimo pažyma „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto“, 12 lapų.

2. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“, pakeitimo projektas, 20 lapų.

Viceministras

Andrius Palionis

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

DERINIMO PAŽYMA

2025 m. kovo 14 d. Nr. 1ZUM-841 (5.122 E)

Vilnius

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO ĮSAKYMO „DĖL PARAMOS UŽ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENAS IR KITUS PLOTUS BEI ŪKINIUS GYVŪNUS PARAIŠKOS IR TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ ADMINISTRAVIMO BEI KONTROLĖS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos ūkininkų sąjunga (2025-03-03 raštas Nr. 25-03/103) Lietuvos ekologinių ūkių asociacija (2025-03-03 raštas Nr. 03-02) Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (2025-03-03 raštas Nr. 1.03-0094) Lietuvos grūdų augintojų asociacija	<p>Bendrieji ekologinėms sistemoms nustatyti reikalavimai.</p> <p>Siūloma naikinti nuostatą įsakymo pakeitimo projekto 33 punkte: „Pareiškėjams, dalyvaujantiems ekologinėse sistemose (ar jų veiklose), parama skiriama tik atlikus patikras vietoje dėl atitikties reikalavimų“.</p> <p>Nesutinkama su siūlomu pakeitimu. Įžvelgiama didėjanti administracinė našta ir pertekliniai reikalavimai NMA bei ūkiams, dalyvaujantiems ekologinėse sistemose, <u>nustatomos privalomos visų ūkininkų, dalyvaujančių ekologinėse sistemose patikros vietoje</u>. Tai tiesiogiai atlieps stipriai užvėlintam išmokų (taip pat ir avansų) išmokėjimui.</p>	<p>Neatsižvelgiama. Šia nuostata nenustatomos privalomos patikros visiems ūkininkams, kurie dalyvauja ekologinėse sistemose (ar jų veiklose). Minėta nuostata įtvirtinama, kad tiems, kurie atrinkti patikroms vietoje, parama bus išmokama tik tuomet, kai patikros vietoje bus užbaigtos.</p> <p>Nuostata bus patikslinta aiškiau įvardinant, kad tiems pareiškėjams, kurie dalyvauja ekologinėse sistemose (ar jų veiklose) ir kurie yra atrinkti patikroms vietoje (atliekamoms nuotoliniu būdu ar vykstant į vietą), parama bus skiriama tik atlikus patikras vietoje.</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
(2025-03-03 raštas Nr. 20250303/07e)		
<p>Lietuvos ekologinių ūkių asociacija (2025-03-03 raštas Nr. 03-02)</p> <p>Lietuvos ūkininkų sąjunga (2025-03-03 raštas Nr. 25-03/103)</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (2025-03-03 raštas Nr. 1.03-0094)</p> <p>Telšių rajono ūkininkų sąjunga (2025-03-03)</p> <p><i>Pasiūlymai nesusiję su atliekamais įsakymo projekto pakeitimais.</i></p>	<p>Kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veikla „Augalų kaita“.</p> <p>Siūloma nustatyti, kad, deklaruojant liucernas, dobilus, barkūnus, esparcetus, ožiarūčius, perluočius, seradėles, gargždenius, žolinius augalų mišinius, kuriuose baltyminės žolės yra vyraujančios, kuriuos tame pačiame lauke galima auginti ne ilgiau kaip 4 metus, nuo antrųjų metų jiems galima būtų skirti ne daugiau kaip 50 proc. (šiuo metu yra nustatyta 20 proc.) pagal šią veiklą deklaruoto ploto (įsakymo 43.5 papunktis).</p>	<p>Neatsižvelgiama. Po svarstymų prieš 2024 m. deklaravimą buvo priimti galutiniai sprendimai nedidinti ploto dalies (t. y. palikta nuostata dėl 20 proc.), kurioje tas pats žemės ūkio augalas gali būti auginamas toje pačioje vietoje iki 4 metų. Toks pakeitimas prieštarautų šios veiklos esmei ir paskirčiai, veikla nebetektų prasmės.</p>
<p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (2025-03-03 raštas Nr. 1.03-0094)</p>	<p>Kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veikla „Tarpiniai pasėliai“.</p> <p>Siūloma atsisakyti konkretaus tinkamų augalų sąrašo (<i>toks reguliavimas yra perteklinis ir riboja ūkininkų galimybes taikyti įvairius tarpinių pasėlių mišinius pagal individualius ūkio poreikius bei vietos sąlygas</i>), taip pat numatyti, kad po žiemos šiuose plotuose negali būti auginamos žieminės kultūros (<i>tai padėtų išlaikyti tarpinių pasėlių funkciją, užtikrinant, kad jie nebūtų naudojami kaip pereinamoji</i></p>	<p>Neatsižvelgiama dėl tinkamų augalų sąrašo atsisakymo tarpiniams pasėliams per žiemą. Veikla siekiama skatinti auginti dirvožemio kokybei išsaugoti palankius augalus, todėl išskirti naudingiausi žemės ūkio augalai tarpiniams pasėliams per žiemą, kurių sąrašas suderintas su LAMMC. Šiame sąrašo nėra žiemiųjų kultūrų, kurios po žiemos galėtų būti auginamos kaip pagrindiniai žemės ūkio augalai.</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
	<i>žeminių augalų dalis, o iš tikrųjų prisidėtų prie dirvožemio kokybės gerinimo, erozijos mažinimo ir biologinės įvairovės skatinimo) (įsakymo 47.6 papunktis).</i>	
<p>Lietuvos ūkininkų sąjunga (2025-03-03 raštas Nr. 25-03/103)</p> <p>Lietuvos ekologinių ūkių asociacija (2025-03-03 raštas Nr. 03-02)</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (2025-03-03 raštas Nr. 1.03-0094)</p> <p>Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija (2025-03-03 raštas Nr. 5-3362)</p> <p>Lietuvos grūdų augintojų asociacija (2025-03-03 raštas Nr. 20250303/07e)</p>	<p>Kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veikla „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“.</p> <p>Siūloma naikinti nuostatą, pagal kurią nuo 2025 m. prisiimantys įsipareigojimus ir taikantys tiesioginės sėjos būdą, per 10 d. d. nuo augalų sudygimo, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų birželio 15 d. / lapkričio 15 d., mobiliąja programa „NMA agro“ turi pateikti aiškiai matomų sudygusių žemės ūkio augalų nuotraukas iš skirtingų lauko vietų (įsakymo pakeitimo projekto 55.9 papunktis).</p>	<p>Neatsižvelgiama. Nuostata bus taikoma tik tiems, kurie įsipareigojimus prisiims nuo 2025 m. ir taikys tiesioginę sėją. Nuostata reikalinga siekiant užtikrinti kontrolę, kad taikyta tiesioginė sėja (išmokos dydis 66 Eur/ha), o ne kiti bearimų technologijų žemės dirbimo būdai (išmokos dydis 20 Eur/ha).</p>
<p>Lietuvos ūkininkų sąjunga (2025-03-03 raštas Nr. 25-03/103)</p> <p><i>Pasiūlymai nesusiję su atliekamais įsakymo projekto pakeitimais.</i></p>	<p>Kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veikla „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“.</p> <p>Prašoma dalyvaujantiems šioje veikloje sudaryti galimybę deklaruoti linus ir cukrinius runkelius, ypač matant blogėjančią cukrinių runkelių auginimo padėtį.</p>	<p>Atsižvelgiama iš dalies dėl galimybės deklaruoti cukrinius runkelius pagal šią veiklą – juos galima bus deklaruoti tik pasirinkus kitus bearimų technologijų būdus, taikant tiesioginę sėją šie žemės ūkio augalai nėra tinkami, nes nuimant derlių išjudinamas visas dirvos paviršius. Dėl linų atsižvelgta.</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
	<p>Ekologinė sistema „Sodų ir uogynų tvarkymas gamtai palankiu būdu“.</p> <p>Siūloma, kad su tais pačiais plotais galima būtų dalyvauti ir ekologinėje sistemoje „Sodų ir uogynų tvarkymas gamtai palankiu būdu“, ir Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano (toliau – Strateginis planas) intervencinėje priemonėje „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“.</p>	<p>Neatsižvelgiama. Vienas iš ekologinės sistemos „Sodų ir uogynų tvarkymas gamtai palankiu būdu“ reikalavimų: <i>nenaudoti augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra glifosato</i> (siekiant sumažinti soduose ir uogynuose naudojamų insekticidų kiekį). Ekologiniai ūkiai, vadovaujantis Ekologinės gamybos reglamento 2018/848 nuostatomis, <i>negali naudoti glifosatų bei insekticidų</i>. Atsižvelgiant į tai, <u>ekologiniai ūkiai neprisiimtų aukštesnių reikalavimų, nei jiems privalu laikytis sertifikuojant ekologinius sodus ar uogynus</u>, todėl dalyvavimas su tais pačiais plotais abiejose paramos priemonėse negalimas.</p>
<p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (2025-03-03 raštas Nr. 1.03-0094).</p> <p><i>Pasiūlymai nesusiję su atliekamais įsakymo projekto pakeitimais.</i></p>	<p>Bendrosios tiesioginių išmokų taisyklių nuostatos.</p> <p>Soduose, uogynuose ir riešutynuose esantys dirbtiniai tvenkiniai, keliukai su kietąja ar biriąja danga ir užuovėjinės juostos į tinkamą paramai plotą neįtraukiami, tačiau į tinkamą paramai plotą ir daržovių plotuose, matuojant nuo eilių vidurio, galėtų būti įtraukti kai kurie pievų ir dirbamos žemės plotai (įsakymo 5.11 papunktis).</p> <p>Siūloma numatyti, kad į tinkamus paramai plotus būtų <u>įtraukti ir daržovių plotuose esantys pievų ar dirbamos žemės plotai</u>.</p> <p>Kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veikla „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“.</p> <p>1) Įsakymo 65.3 papunktyje nustatyta: „trumpaamžių medingųjų augalų mišinį pasėti nuo einamųjų metų balandžio 1 d. iki einamųjų metų birželio 1 d., <u>išskyrus atvejus, kai trumpaamžių medingųjų augalų mišinys iš augalų, nustatytų Taisyklių 65.5 papunktyje, yra aiškiai</u></p>	<p>Neatsižvelgiama.</p> <p>Daržovių plotuose, ne taip kaip soduose, uogynuose ir riešutynuose, nebūna ar netikslinga numatyti plačių tarpueilių su žoline danga, kurie susidaro dėl kamienų ir lajų. Todėl susietosios paramos daržovių plotuose už tarpueilius, kuriuose yra žolinė danga ir kurie iš esmės nėra būtini, mokėjimas būtų neracionalus lėšų naudojimas.</p> <p>Neatsižvelgiama, nes:</p> <p>1) trumpaamžių medingųjų augalų mišinio nustatytu laikotarpiu sėti nereikalaujama ne tik, jeigu plotas buvo deklaruotas pagal šią veiklą (Klasifikatoriaus kodu MAJ), bet ir tuo atveju, jeigu plotas nebuvo deklaruotas pagal šią veiklą, tačiau ankstesniais metais toks augalų mišinys jau buvo pasėtas ir yra vis dar aiškiai matomas. Teikiamas pasiūlymas nėra tikslingas, nes juo ne praplečiamos, bet susiaurinamos galimybės pareiškėjams pasinaudoti leidžiama išimtimi;</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
	<p><u>matomas po jų pasėjimo ankstesniais metais</u>“. Veiklos įsipareigojimų laikotarpis – 1 metai.</p> <p>Siūloma tikslinti įsakymo 65.3. papunkčio nuostatą, kad <u>antrais ir vėlesniais metais, jei MAJ paliekama daugiau nei vieneriems metams toje pačioje vietoje, sėti nuo einamųjų metų balandžio 1 d. iki einamųjų metų birželio 1 d. būtų nereikalaujama.</u></p> <p>2) Įsakymo 65.5.1 papunktyje detalizuojama, kokie dobilai laikomi tinkamais medingųjų augalų mišiniui, tačiau <u>pasigendama kitų, rinkoje esančių ir gana dažnai ūkininkų perkamų persikinių, egiptinių ir purpurinių dobilų.</u></p> <p>Siūloma tobulinti įsakymo 65.5.1 papunktį, kad tinkamais būtų laikomi visi dobilai (<i>Trifolium</i>) arba išvardinti visus jų variantus.</p>	<p>2) įsakymo 65.5.1 papunkčio nuostata apima visus dobilus: „65.5.1. pupiniai augalai: apyninė liucerna (<i>Medicago lupulina</i>), <u>dobilai (<i>Trifolium</i>) (baltasis, rausvasis, raudonasis, pūstavaisis, dirvoninis, mažasis, ganyklinis, dirvinis ir kt.), barkūnas (<i>Melilotus</i>) (baltažiedis, geltonžiedis), paprastasis gargždenis (<i>Lotus corniculatus</i>), vikis (<i>Vicia</i>) (ruginis, sėjamas), paprastasis perluotis (<i>Anthyllis vulneraria</i>), sėjamas pelėžimis (<i>Lathyrus sativus</i>)“.</u></p>
	<p>„Sodų ir uogynų tvarkymas gamtai palankiu būdu“ (ekologinės sistemos įsipareigojimų laikotarpis – 1 metai).</p> <p>1) Įsakymo 83.5 papunkčio nuostata: „<...> Kai šioje ekologinėje sistemoje dalyvaujama daugiau nei 1 metus, <u>deklaruoju tuos pačius plotus, kiekvienais dalyvavimo metais turi būti įrengiami nauji biologinę įvairovę palaikantys elementai ir užtikrinama, kad ankstesniais metais įrengti biologinę įvairovę palaikantys elementai liktų deklaruotuose plotuose</u>“.</p> <p>Pažymima, kad nėra aiškiai apibrėžta, <u>ar kiekvienais metais įrengiami biologinę įvairovę palaikantys elementai gali būti</u></p>	<p>Neatsižvelgiama, nes:</p> <p>1) įsakymo 83.5 papunktyje yra aiškiai įvardinta, kad, jei su tuo pačiu plotu dalyvaujama ekologinėje sistemoje keletą metų iš eilės, kasmet privaloma įrengti naujus biologinę įvairovę palaikančius elementus, o ankstesniais metais įrengti biologinę įvairovę palaikantys elementai privalo likti;</p> <p>2) žoliniai augalai, nurodyti Klasifikatoriaus III, IV grupėse, apima visus žolinius azotą kaupiančius augalus (dobilus, esparcetus, barkūnus ir kt.), taip pat ir daugiametes žoles (eraičinus, migles, motiejukus, svidres, smilgas, pašiaušėlius, avižuoles, šunažuoles, visges, erainčinsvidres, dryžučius, dirsuoles ir kt.). Įsakymo 83.6 papunkčio reglamentavimas, kad tarpueiliuose turi būti žoliniai</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
	<p><u>tie patys, tačiau perkelti į naujas vietas, ar jie turi būti visiškai nauji objektai.</u></p> <p>Siūloma tobulinti įsakymo 83.5 papunktį, kad šioje ekologinėje sistemoje dalyvaujant ilgiau nei vienerius metus, anksčiau įrengti inkilai galėtų būti naudojami ir toliau, jei jie yra geros būklės.</p> <p>2) Įsakymo 83.6 papunkčio nuostata: „sodų ir uogakrūmių tarpueilius apsėti iki einamųjų metų birželio 1 d. ir (ar) laikyti apsėtus žoliniais augalais, nurodytais Klasifikatoriaus III, IV grupėse;“.</p> <p>Manoma, kad dabartinis reglamentavimas, nurodantis konkretų augalų pasirinkimą, yra perteklinis ir gali apsunkinti ūkininkus, ypač jei numatytos rūšys, tokios kaip pvz., dobilai, nėra tinkamiausios konkrečioms vietovėms ar ūkininkavimo sąlygoms.</p> <p>Siūloma atsisakyti reikalavimo sodų ir uogakrūmių tarpueilius apsėti konkrečiais žoliniais augalais pagal Klasifikatoriaus III ir IV grupes, o vietoje to <u>numatyti, kad juose pakanka daugiametės žolės dangos.</u></p>	<p>augalai (Klasifikatoriaus III ir IV grupės) reiškia tą patį, kaip siūloma naujoje formuluotėje „daugiametė žolinė danga“.</p>
<p>Telšių rajono ūkininkų sąjunga (2025-03-03)</p> <p><i>Pasiūlymai dėl įsakymo 5.3 papunkčiu nesusiję su atliekamais</i></p>	<p>Ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“, „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“.</p> <p>Teigiama, kad nors naikinama prievolė pildyti Atliktų ūkio darbų žurnalą dėl nušienavimo ir žolės išvežimo datų pildymo, tačiau ganymo duomenų pildymas išlieka. Manoma, kad žurnalo pildymas dėl ganymo yra perteklinė</p>	<p>Neatsižvelgiama. Šienavimo duomenis Nacionalinė mokėjimo agentūra tikrins nuotoliniu būdu, o ganymo duomenys žurnale turi būti pildomi, siekiant užtikrinti ganymo intensyvumo kontrolę, kuri aktuali ir Europos Komisijos institucijoms. Atrinktiems pareiškėjams ganymo intensyvumas tikrinamas ir patikros vietoje metu. Pažymėtina, kad Atliktų ūkio darbų žurnalą pildo ne tik šiose ekologinėse sistemose, bet ir kitose paramos priemonėse dalyvaujantys pareiškėjai, todėl jo naikinimas negalimas.</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
<p><i>įsakymo projekto pakeitimais.</i></p>	<p>biurokratinė našta, o kontrolė yra užtikrinama tik patikros vietoje metu, o ne tikrinant tik žurnalą.</p> <p>Siūloma naikinti nuostatas, kad pareiškėjai turi pildyti Atliktų ūkio darbų žurnale ganymo duomenis (įsakymo 77.5 ir 81.11 papunkčiai), bei naikinti patį Atliktų ūkio darbų žurnalą (įsakymo 8 priedas).</p> <p>Bendrosios tiesioginių išmokų taisyklių nuostatos.</p> <p>1) Siūloma paramos suderamumo matricoje (įsakymo 2 priedas) <u>numatyti suderinamumą tarp Klasifikatoriaus kodų „ŽĖ“ (parama už daugiametės žoles pagal Strateginio plano priemonę „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai išsipareigojimai“) ir „EPG“ (ekologinė sistema „Ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius“), t. y. gauti paramą už tuos pačius plotus pagal abi paramos priemones, kadangi tai yra kardinaliai skirtingos veiklos.</u></p> <p>2) Kadangi atlikti papildomi darbai prieš deklaracijos pateikimą ar po derliaus nuėmimo neturi jokios įtakos paramos reikalavimams, <u>siūloma numatyti trumpesnį laikotarpį (ne iki gruodžio 31, bet iki rugpjūčio 1 d.) plotus, kurie einamaisiais metais neatitinka paramos skyrimo reikalavimų, deklaruoti kaip tinkamus paramai (įsakymo 5.3 papunktis).</u></p>	<p>1) Neatsižvelgiama, nes suderinamumas negalimas, siekiant išvengti dvigubo finansavimo.</p> <p>2) Neatsižvelgiama, nes atliekami, numatyti ar planuojami atlikti darbai, turėsiantys įtakos šių plotų atitikčiai paramos reikalavimams po derliaus nuėmimo iki gruodžio 31 d. gali turėti įtakos patikroms. Be to einamųjų metų išsipareigojimų įvykdymo galutinė data yra gruodžio 31 d.</p>
<p>Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija (2025-03-03 raštas Nr. 5-3362)</p>	<p>Bendrosios tiesioginių išmokų taisyklių nuostatos.</p> <p>1) Įsakymo 3.7 papunkčio nuostata (apibrėžimas): „Daugiametė ganykla arba pieva – užsėtas daugiametėmis žolėmis arba natūralus penkerius ar daugiau metų neiriamas</p>	<p>1) Neatsižvelgiama, nes <u>nuostatos yra įtvirtintos Strateginiame plane.</u></p> <p>2) Neatsižvelgiama, nes <u>nuostatos yra įtvirtintos Strateginiame plane.</u> Apsiribojimas įprastais žemės ūkio mechanizmais stabdytų pažangių technologijų ir inovacijų diegimą žemės ūkyje.</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
<p><i>Pasiūlymai nesusiję su atliekamais įsakymo projekto pakeitimais, išskyrus įsakymo pakeitimo projekto 47.8 papunktį.</i></p>	<p>žemės plotas, kuris <u>skirtas ūkiniams gyvūnams ganyti, žolei ar žolės produkcijai gauti ir kurį galima atsėti nesuariant</u>. Daugiametėje ganykloje arba pievoje gali augti pavienių medžių ir (ar) krūmų.“.</p> <p>Siūloma pakeisti apibrėžimą „Daugiametė ganykla arba pieva“, išbraukiant žodžius „penkerius ar daugiau metų neiriamas“ ir po žodžio „plotas“ įrašyti „reglamentu 2021/2115 įtvirtintą nuostatą „<u>kuris penkerius metus ar ilgiau nebuvo įtraukta į valdos sėjomainą</u>“.</p> <p>2) Įsakymo 3.43 papunkčio nuostata (apibrėžimas): „Žemės ūkio veikla – žemės ūkio augalų ir ūkinių gyvūnų auginimas, įskaitant ūkinių gyvūnų laikymą, žemės ūkio produktų gamyba, įskaitant derliaus nuėmimą, melžimą, ūkinių gyvūnų veisimą, taip pat žemės ūkio paskirties žemės laikymas tokios būklės, kad ji būtų tinkama ganyti arba dirbti be jokios parengiamosios veiklos.“.</p> <p>Siūloma papildyti apibrėžimą „Žemės ūkio veikla“ – po žodžio „veiklos“ įrašant Reglamentu 2021/2115 įtvirtintą nuostatą „<u>kurią vykdant nebūtų apsiribota įprastais žemės ūkio metodais ir mechanizmais</u>“.</p> <p>3) Siūloma papildyti įsakymo 3 punktą apibrėžimu „Įprasti žemės ūkio metodai ir mechanizmai“.</p> <p>4) Įsakymo 5.5 papunkčio nuostata: „<...> Pareiškėjas, dalyvaujantis tęstinėse KPP 2014–2020 m. priemonėse, nurodytose Taisyklių 2 punkte, visus metus visoje valdoje privalo laikytis <u>Valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų</u></p>	<p>3) Neatsižvelgiama. Kadangi neatsižvelgiama į siūlymą keisti apibrėžimą „Žemės ūkio veikla“, netikslinga nustatyti naujo apibrėžimo, teikiamo šiuo pasiūlymu.</p> <p>4) Neatsižvelgiama. Tai yra valdymo reikalavimų, kurie taikomi 2014–2020 m. Kaimo plėtros programos priemonėse (kurios šiuo metu vis dar įgyvendinamos) dalyvaujantiems pareiškėjams, pavadinimas.</p> <p>5) Neatsižvelgiama. Tarpinstitucinės prioritetinių darbų koordinavimo darbo grupės posėdyje 2025-03-13 nutarta atidėti 2026 metams.</p> <p>6) Neatsižvelgiama. Tarpinstitucinės prioritetinių darbų koordinavimo darbo grupės posėdyje 2025-03-13 nutarta atidėti 2026 metams.</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
	<p><u>apsaugos produktų naudojimo reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“.</u></p> <p>Siūloma išbraukti įsakymo 5.5 papunktyje žodžius „ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“, kaip viršijančius Reglamento 2021/2115 nuostatas.</p> <p>5) Siūloma įterpti nuostatą, kad būtina pateikti informaciją apie tręšimo planų rengimą arba tikslaus (precizinio) ūkininkavimo priemonių taikymą, laisvanoriškai pažymint atitinkamus langelius (įterpti įsakymo 90.12 papunktyje).</p> <p>6) Siūloma įterpti nuostatą, kad būtina pateikti informaciją apie registravimąsi IKMIS sistemoje, laisvanoriškai pažymint atitinkamą langelį (įterpti įsakymo 90.13 papunktyje).</p> <p>Kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veiklos „Augalų kaita“, „Tarpiniai pasėliai“, „Sertifikuotos sėklos naudojimas“, „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“.</p>	<p>Neatsižvelgiama. <u>Nuostata</u>, kuria numatyta, kad, kai pareiškėjas pagal kiekvieną iš kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veiklų „Augalų kaita“, „Tarpiniai pasėliai“, „Sertifikuotos sėklos naudojimas“, „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“ deklaruoja didesnę kaip 300 ha plotą (už plotą iki 300 ha yra skiriama 100 proc. ekologinės sistemos išmokos, už plotą,</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
	<p>Siūloma išbraukti nuostatas dėl išmokų pagal aukščiau išvardintas veiklas diferencijavimo (iki ir daugiau kaip 300 ha plotui), kaip pažeidžiančias Reglamento 2021/2115 31 str. 7 dalies nuostatas, kurios nustato tik vieno dydžio išmokas už visus ekologines sistemas reikalavimus atitinkančius hektarus (įsakymo 42, 46, 51, 54 punktai).</p> <p>Kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veikla „Tarpiniai pasėliai“ (posėlis).</p> <p>Įsakymo pakeitimo projekto 47.8 papunkčio nuostata: „pasirinkus deklaruoti poselį <...> jį pasėti po pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo iki einamųjų metų rugpjūčio 15 d. (pluoštinės kanapės gali būti sėjamos tik po einamųjų metų birželio 30 d.) <u>ir nepertraukiamai išlaikyti bent 8 savaites</u> (leidžiama tvarkyti (smulkinti, voluoti) nesuardant dangos) <...>“.</p> <p>Siūloma papildyti įsakymo pakeitimo projekto 47.8 papunkčio pirmą sakinį, po žodžių „ir nepertraukiamai išlaikyti bent 8 savaites“ įterpiant žodžius „išskyrus daugiakomponenčius mišinius“.</p> <p>Ekologinės sistemos „Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis“, „Eroduotos žemės keitimas pievomis“, „Ariamosios žemės keitimas pievomis, jų išlaikymas ir priežiūra“.</p> <p>Įsakymo 71.5, 74.5, 87.4 papunkčių nuostatos: „nearti, neįdirbti bearimėmis technologijomis, įkurtų pievų <u>ir jų</u></p>	<p>viršijantį 300 ha, yra skiriama 85 proc. ekologinės sistemos išmokos), <u>yra patvirtinta antruoju Strateginio plano pakeitimu</u> (patvirtintas 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. 2594). <u>Europos Komisija, patvirtindama antrąjį Strateginio plano pakeitimą šios nuostatos neįvertino kaip prieštaraujančios Reglamento 2021/2115 31 str. 7 punktui</u> („7. Parama konkrečiai ekologiškai sistemai skiriama kaip metinė išmoka už visus reikalavimus atitinkančius hektarus, kuriems taikomi įsipareigojimai. <...>“).</p> <p>Neatsižvelgiama. <u>Strateginiame plane posėliui nustatytas vienas iš reikalavimų – nepertraukiamai jį išlaikyti dirvoje bent 8 savaites, nepriklausomai kiek augalų jį sudarys.</u></p> <p>Neatsižvelgiama. Pagal minėtas ekologines sistemas <u>draudimas deklaruotas pievas persėti antraisiais–penktaisiais įsipareigojimų laikotarpio metais yra įtvirtintas Strateginiame plane.</u> Pagal ekologines sistemas „Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis“, „Eroduotos žemės keitimas pievomis“ pirmaisiais įsipareigojimų laikotarpio metais pievos (iki 5 m.) užsėjamos daugiametėmis žolėmis ar jų mišiniu arba leidžiama augalijai įsikurti natūraliai, antraisiais–penktaisiais metais pievų persėjimas draudžiamas.</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
	<p><u>nepersėti antraisiais–penktaisiais įsipareigojimų laikotarpio metais;</u>“.</p> <p>Siūloma atsisakyti draudimo plotus persėti antraisiais–penktaisiais įsipareigojimų laikotarpio metais (išbraukti įsakymo 71.5, 74.5 ir 87.4 papunkčiuose žodžius „ir jų <i>nepersėti antraisiais–penktaisiais įsipareigojimų laikotarpio metais</i>“), nes tai perteklinis, smulkmenišką reguliavimas, prieštaraujantis elementariai logikai, kai išretėjusius žolynus tiesiog reikia atsėti.</p>	<p>Pagal ekologinę sistemą „Ariamosios žemės keitimas pievomis, jų išlaikymas ir priežiūra“ pirmaisiais įsipareigojimų laikotarpio metais yra pasėjami žoliniai augalai ar jų mišinys (pagal veiklą „Daugiamečių pievų išlaikymas ir priežiūra“ taikant bearimes technologijas), antraisiais–penktaisiais metais pievų persėjimas draudžiamas.</p>
	<p>Ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ (veiklos „Ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius“, „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“), „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“.</p> <p>Siūloma keisti reikalaujamą turėti minimalų sąlyginių gyvulių skaičių iš 0,3 SG/ha į 0,1 SG/ha ir minimalią ganymo intensyvumo ribą iš 0,3–1 SG/ha į 0,1–1 SG/ha (išbraukti įsakymo 78.2, 78.3, 79.2, 79.6.1. ir 81.8.2 papunkčiuose „0,1 SG“ ir įrašyti „0,3 SG“ bei išbraukti 78.5, 79.6.4 ir 81.9 papunkčių pirmą pastraipą).</p>	<p>Neatsižvelgiama. Minėtomis nuostatomis, kurios yra <u>įtvirtintos Strateginiame plane</u>, reikalaujama turėti ne mažiau kaip 0,1 SG/ha pievų ir ganyti ūkinius gyvūnus 0,1–1 SG/ha intensyvumu. Antruoju Strateginio plano keitimu, siekiant paskatinti dalyvavimą šiose ekologinėse sistemose, buvo sumažintas sutartinių gyvulių turėjimo (iš 0,3 SG/ha į 0,1 SG/ha) ir ganymo intensyvumo (iš 0,3–1 SG/ha į 0,1–1SG/ha) reikalavimas.</p>
	<p>Ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ (veikla „Ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius“), „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“.</p> <p>Siūloma atsisakyti draudimo papildomai šerti ūkinius gyvūnus ganymo laikotarpiu laukuose (įsakymo 79.6.3 ir 81.8.3 papunkčiai) dėl galimo neatitikimo gyvūnų gerovės principams.</p>	<p>Neatsižvelgiama. Minėtomis nuostatomis, kurios yra <u>įtvirtintos Strateginiame plane</u>, pasirinkus ganymą kaip pievų / šlapynių priežiūros būdą, <u>draudžiama papildomai šerti</u> (išskyrus vitaminus ir papildus) ūkinius gyvūnus jų ganymo laikotarpiu laukuose. Dalyvaujantys šiose ekologinėse sistemose skatinami ganyti ekstensyviai (0,1–1 SG/ha), papildomas šėrimas netikslingas.</p>

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
	<p>Ekologinė sistema „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“.</p> <p>Įsakymo 81.4 papunkčio nuostata: „nearti, neįdirbti bearimėmis technologijomis, ir jų <u>nepersėti</u>“.</p> <p>Siūloma atsisakyti draudimo persėti šlapynių plotus (įsakymo 81.4 papunktyje išbraukti žodį „nepersėti“).</p>	<p>Neatsižvelgiama. <u>Draudimas</u> pagal minėtą ekologinę sistemą deklaruotas <u>pievas persėti yra įtvirtintas Strateginiame plane</u>.</p>
	<p>Ekologinė sistema „Ariamosios žemės keitimas pievomis, jų išlaikymas ir priežiūra“.</p> <p>Siūloma atsisakyti draudimo naudoti augalų apsaugos produktus, mineralines trąšas (išbraukti įsakymo 87.5 papunktį) dėl galimo prieštaravimo elementariai logikai susidariusioje konkrečioje situacijoje, pvz., išplitus daugiametėms piktžolėms.</p>	<p>Neatsižvelgiama. <u>Draudimas</u> pagal minėtą ekologinę sistemą deklaruotose pievose <u>naudoti augalų apsaugos produktus, mineralines trąšas yra įtvirtintas Strateginiame plane</u>.</p> <p>Tai galėtų būti svarstoma tik su Strateginio plano keitimu, tačiau tai įtakotų (mažintų) ir išmokų dydį, kuris nustatytas, atsižvelgiant į minėtus draudimus. Paminėtina, kad dalyvaujant šioje ekologinėje sistemoje, organines trąšas naudoti leidžiama.</p>

Viceministras

Andrius Palionis

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS**ĮSAKYMAS****DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2023 M. VASARIO 20 D. ĮSAKYMO NR. 3D-92 „DĖL PARAMOS UŽ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENAS IR KITUS PLOTUS BEI ŪKINIUS GYVŪNUS PARAIŠKOS IR TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ ADMINISTRAVIMO BEI KONTROLĖS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2025 m. kovo d. Nr. 3D-

Vilnius

P a k e i č i u Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“:

1. Pakeičiu 2 punktą ir jį išdėstau taip:

„2. Parama už plotus skiriama pagal tęstinę Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, tęstinės Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės (toliau – tęstinės KPP 2014–2020 m. priemonės): „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“, „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sritį „Miško veisimas“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, Strateginio plano kaimo plėtros intervencines priemones: „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“, „Miško priežiūra ir apsauga“, „Laukinių paukščių apsauga už „Natura 2000“ teritorijos ribų“, „Vietovės su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtimis“, „Invazinių rūšių plitimo valdymas melioracijos griovių šlaituose“.

Parama už ūkinius gyvūnus mokama pagal tęstinės KPP 2014–2020 m. priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ ir Strateginio plano kaimo plėtros intervencinę priemonę „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas.“

2. Pakeičiu 4.2.7 papunktį ir jį išdėstau taip:

„4.2.7. pareiškėjas dalyvauja intervencinėse priemonėse, kuriomis siekiama aplinkosaugos ir klimato tikslų pagal Reglamento (ES) 2021/2015 70 ir 72 str., išskyrus intervencines priemones, kuriomis siekiama vykdyti miškų priežiūrą ir atkūrimą, t. y. dalyvauja Strateginio plano kaimo plėtros intervencinėse priemonėse „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“, „Laukinių paukščių apsauga už „Natura 2000“ teritorijos ribų“, „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“, „Vietovės su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtimis“, „Invazinių rūšių plitimo valdymas melioracijos griovių šlaituose“.“

3. Pakeičiu 5.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.1. pareiškėjo, kaip valdos valdytojo, valda turi būti įregistruota Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro informacinėje sistemoje (toliau – Valdų registras) pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2025 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 3D-32 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“, reikalavimus;“.

4. Pakeičiu 5.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.3. plotai, kuriuose einamaisiais metais (iki gruodžio 31 d.) yra atliekami, numatyti ar planuojami atlikti darbai, turėsiantys įtakos šių plotų atitikčiai paramos reikalavimams (pvz.: vykdomos statybos, melioracijos sistemų įrengimo ar tvarkymo darbai ir kt.), turi būti deklaruojami kaip tinkami paramai plotai, kurie einamaisiais metais neatitinka paramos skyrimo reikalavimų (Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatoriaus (toliau – Klasifikatorius) kodas TPN). Jeigu plotų neatitiktis reikalavimams bus nuolatinė (pvz., plote bus nuolatinių objektų (pastatų, vandens telkinių ir kt.)), jie turi būti deklaruojami kaip netinkami paramai plotai (Klasifikatoriaus kodas NEP). Už laukus, įbraižytus kontroliniuose žemės sklypuose (toliau – KŽS), kurių atpažinties kodas bl2, bl3, bl6, bl9, tiesioginės išmokos neskiriamos.

Klasifikatoriaus kodu NEP plotai gali būti deklaruojami ir tada, kai KŽS plotas nustatytas kaip netinkamas paramai, tačiau Paraiškos pateikimo metu yra sutvarkytas ir tinkamas paramai. Tokiu atveju Klasifikatoriaus kodu NEP deklaruojamam plotui nurodomas papildomas Klasifikatoriaus kodas ir su juo susiję paramos priemonių sutartiniai kodai ar žymėjimai. Šiuo atveju pareiškėjai turi Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (toliau – PPIS) iki paraiškų teikimo laikotarpio pabaigos aprašyti KŽS ribų pasikeitimus. Pareiškėjai prisiima visą atsakomybę už galimas pasekmes, susijusias su paramos gavimu (pvz., dėl neatitikties Veiksmingumo ir efektyvumo metodikai ar kt.), kurios gali kilti nustačius mažesnę arba didesnę kontrolinio žemės sklypo tinkamą paramai plotą.

VĮ Žemės ūkio duomenų centrui (toliau – ŽŪDC) patikslinus duomenis Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:5000 kontrolinių žemės sklypų erdvinių duomenų rinkinyje KŽS_DR5LT (toliau – KŽS_DR5LT), Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra), administruodama einamųjų metų paraiškas, plotams, deklaruotiems Klasifikatoriaus kodu NEP, pakeičia kodą į pareiškėjo nurodytą Klasifikatoriaus kodą ir su juo susijusius paramos priemonių sutartinius kodus ar žymėjimus. Kai Klasifikatoriaus kodu NEP deklaruojamam plotui yra nurodomi papildomi Klasifikatoriaus kodai EBB, EPG ar ŠLT, ŽŪDC tikslina KŽS_DR5LT tik po Agentūros atliktų patikrų minėtuose plotuose. Už nustatytą netinkamą paramai plotą, pakeitus Klasifikatoriaus kodą, parama neskiriama;“.

5. Pakeičiu 5.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.4. pareiškėjui draudžiama dalyti valdą, siekiant gauti didesnę paramos sumą, išvengti paramos ribojimo, siekiant atitikti aktyvaus ūkininko reikalavimus ar išvengti Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (toliau – GAAB) reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-107 „Dėl žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės

reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo“ (toliau – GAAB reikalavimų aprašas), ar Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų (toliau – GAAB reikalavimai, taikomi nuo 2015 m.), patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-932 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, aprašo patvirtinimo“ (kai dalyvaujama tęstinėse KPP 2014–2020 m. priemonėse, nurodytose Taisyklių 2 punkte), laikymosi. Valdos dalijimu laikomas dirbtinis valdos ploto suskirstymas į dalis (skaidymas), sumažinant ankstesniais metais deklaruotą plotą. Valdos padalijimu taip pat laikomi atvejai, kai nustačius galimą valdos dalijimą ir Agentūrai paprašius, pareiškėjas Agentūros nustatyta tvarka per pranešime nurodytą terminą nepateikia prašomų dokumentų.“

6. Pakeičiu 5.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.5. pareiškėjas, dalyvaujantis Strateginio plano intervencinėse priemonėse, visus metus visoje valdoje privalo laikytis paramos sąlygų, kurios apima Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimus (toliau – Valdymo reikalavimai), patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-109 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo ir kontrolės institucijų paskyrimo“, ir GAAB reikalavimus. Pareiškėjas, dalyvaujantis tęstinėse KPP 2014–2020 m. priemonėse, nurodytose Taisyklių 2 punkte, visus metus visoje valdoje privalo laikytis Valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“, ir GAAB reikalavimų, taikomų nuo 2015 m.

Strateginio plano intervencinėms priemonėms už šiame papunktyje minimų reikalavimų pažeidimus sankcijos skaičiuojamos pagal Sankcijų už paramos sąlygų pažeidimą taikymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. 3D-232 „Dėl sankcijų už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Sankcijų už paramos sąlygų pažeidimą taikymo metodika). Tęstinėms KPP 2014–2020 m. priemonėms už šiame papunktyje minimų reikalavimų pažeidimus sankcijos skaičiuojamos pagal Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-306 „Dėl Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo“.

Pareiškėjai žemės ūkio valdoje ir (arba) vykdydami žemės ūkio veiklą turi laikytis socialinių paramos sąlygų, t. y. pareiškėjai nuo 2025 m. sausio 1 d. nėra bausti už nelegalų darbą pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 95 straipsnio 1 dalį, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 1 ir (arba) 2 punktus, už darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos pažeidimus pagal ANK 99 straipsnio 3 dalį, už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus pagal ANK 96 straipsnio 5 dalį, už nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą pagal ANK 97 straipsnio 2 dalį, už potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros norminių teisės aktų

pažeidimus pagal ANK 47¹ straipsnio 6 dalį, už darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 176 straipsnį. Jei pareiškėjams ne anksčiau kaip 2025 m. sausio 1 d. yra surašyti administracinio nusižengimo protokolai su administraciniu nurodymu, ir administraciniai nurodymai yra įvykdyti, arba yra priimti ir įsiteisėję nutarimai už nurodytus ANK straipsnius ir (arba) jų dalis, yra priimti bei įsiteisėję nutarimai pagal Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą, yra priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis dėl darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimų pagal BK ir jis turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą, sankcijos skaičiuojamos pagal Sankcijų už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimą taikymo metodiką;“.

7. Pakeičiu 5.8 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.8. KŽS, kuriuose einamaisiais metais deklaruojami laukai, už kuriuos prašoma paramos tiesioginėmis išmokomis, turi būti sutvarkyti (jeigu būtina – atlikti medžių, kelmų, krūmų, akmenų valymo darbai, o darbų atliekos pašalintos iš lauko ir kt.) ir tinkami paramai. Ši nuostata netaikoma kraštovaizdžio elementams, deklaruotiems įgyvendinant 8 GAAB standartą „Kraštovaizdžio elementų išlaikymas ir draudimas pjauti gyvatvores ir medžius paukščių veisimosi ir jauniklių auginimo sezonu“ (toliau – GAAB 8).

KŽS, kuriuose einamaisiais metais deklaruojamos daugiametės ganyklos arba pievos (toliau – daugiametė pieva), EB svarbos natūralios pievos, šlapynės ir rūšių buveinės, gali būti ne žemesnių kaip 1 m pavienių medžių ir krūmų, gamtinės kilmės kupstų bei kelmų liekanų. KŽS plotai tarp minėtų gamtinių objektų turi būti sutvarkyti ir juose netrukdomai galėtų ganytis ūkiniai gyvūnai ir (ar) dirbti žemės ūkio technika.

Tiesiogines išmokas galima gauti už reikalavimus atitinkančius naudmenų plotus ir kraštovaizdžio elementus, deklaruotus įgyvendinant GAAB 8, arba dalyvaujančius kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ (toliau – kompleksinė ekologinė sistema) veikloje „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“;“.

8. Pakeičiu 5.12 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.12. plotai, kuriuose atvirame ir (ar) uždareme grunte auginami augalai, kurių Klasifikatoriaus V grupės kodai: OBS, KRS, SLS, VYS, TRS, KTS, ASU, JSU, RSU, BSU, AVU, ARU, BRA, BRU, SVU, ŠIU, GEU, BKU, MĖU, SPU, ŽEU, PUU, ŠAU, ERK, GUD, ŠRM, SMD, AKT, RŠT, OŽE, VYN, MEL, ŠIM augalai kaip sodinukai, skirti persodinti kitoje vietoje arba dėl ūglių, skiepių ar poskiepių, turi būti deklaruojami kaip medelynai Klasifikatoriaus kodu MED „Medelynai“. Jei plote auginami keli Klasifikatoriaus V grupės augalų sodinukai, jie neišskiriami ir deklaruojami bendrai Klasifikatoriaus kodu MED;“.

9. Pakeičiu 6.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„6.5. daugiametės, natūralios ir pusiau natūralios pievos, kurių Klasifikatoriaus kodai DGP, EPG, ŠLT, EBB, nesant reikalavimo atkurti daugiameses pievas, anksčiausiai gali būti deklaruojamos praėjus

penkeriems metams po paskutinio ariamosios žemės nustatymo KŽS_DR5LT žemės ūkio naudmenų sluoksnyje atitinkamame plote;“.

10. Pakeičiu 19.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„19.2. deklaruojant bendrai 2 ha ir didesnę vaisių, uogų, daržovių atvirame grunte ar 1 ha ir didesnę moliūgų, cukinijų, juodųjų serbentų, obelų, ridikų ar riešutų plotą, ar bet kokią Klasifikatoriaus V grupės daugiamečių sodinių plotą, deklaruojamą ne daugiamečių sodinių plote žemės ūkio naudmenų sluoksnyje, išskyrus braškes ir krienus, likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki pirmo derliaus nuėmimo, tačiau ne vėliau nei iki einamųjų metų spalio 1 d., mobiliąja programa „NMA agro“ pateikti nuotraukas iš kiekvieno lauko kelių skirtingų vietų, kur aiškiai matytusi užaugintas derlius (šakniavaisių atveju – jų šaknys) ir bendras lauko vaizdas. Tais atvejais, kai užauginto derliaus nėra, tačiau nuotraukose matomi, pvz., gyvi, nenudžiūvę vaismedžiai, jauni sodinukai (tačiau tame pačiame lauke deklaruojami ne trumpiau nei 3 m.), – tai nelaikoma nustatytų reikalavimų neatitiktimi. Jei einamaisiais metais Taisyklių 19 punkte nurodytais Klasifikatoriaus kodais deklaruotuose laukuose iš lauko pagal nurodymus nepateikiamos nuotraukos ar jose nesimato užauginto derliaus, susietoji parama už vaisių, uogų, riešutų ir daržovių auginimą minėtuose laukuose neskiriama. Pavėluotai šiame punkte paminėtos nuotraukos priimamos iki einamųjų metų spalio 15 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) susietosios paramos sumą už vaisių, uogų, riešutų ir daržovių auginimą atvirame grunte mažinant 1 proc. Po einamųjų metų spalio 15 d. pateiktos šiame punkte paminėtos nuotraukos neadministruojamos, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios aplinkybės (nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinės aplinkybės). Jei nustatoma, kad nuotraukos nebuvo pateiktos dėl nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių (nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinių aplinkybių), parama (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) nemažinama. Pareiškėjams, deklaruojantiems susietajai paramai už vaisius, uogas ir daržoves atvirame grunte gauti mažesnę kaip 2 ha, o moliūgų, cukinijų, juodųjų serbentų, obelų, ridikų ar riešutų mažesnę kaip 1 ha plotą, reikalavimas pateikti nuotraukas netaikomas;“.

11. Pakeičiu 19.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„19.3. įdirbtoje ariamojoje žemėje iki derliaus nuėmimo užtikrinti, kad auginamos daržovės būtų auginamos eilėmis ir vyrautų;“.

12. Pakeičiu 32 punktą ir jį išdėstau taip:

„32. Pareiškėjai gali savanoriškai pasirinkti dalyvavimą ekologinėse sistemose ir pretenduoti į šių ekologinių sistemų išmokas: kompleksinė ekologinė sistema (veiklos: „Augalų kaita“, „Tarpiniai pasėliai“, „Sertifikuotos sėklos naudojimas“, „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“, „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“, „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“, „Daugiamečių žolių juostos“), „Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis“, „Eroduotos žemės keitimas pievomis“, „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“, „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, „Sodų ir uogynų tvarkymas

gamtai palankiu būdu“, „Tausojanti vaisių, uogų ir daržovių programa (NKP)“, „Ariamosios žemės keitimas pievomis, jų išlaikymas ir priežiūra“.“

13. Pakeičiu 33 punktą ir jį išdėstau taip:

„33. Pareiškėjai, siekiantys gauti paramą pagal ekologines sistemas, privalo atitikti Taisyklių II skyriuje nustatytus bendruosius reikalavimus ir jų laikytis, taip pat laikytis Taisyklių III skyriuje nustatytų reikalavimų visą įsipareigojimų laikotarpį. Įsipareigojimų laikotarpio trukmė skaičiuojama nuo einamųjų metų Paraiškos pateikimo dienos iki paskutinių įsipareigojimų laikotarpio metų gruodžio 31 d., tačiau ne anksčiau kaip iki vėliausių įsipareigojimų pagal ekologinę sistemą (ar jos veiklą) įvykdymo pabaigos.

Pareiškėjams, dalyvaujantiems ekologinėse sistemose (ar jų veiklose) ir atrinktiems patikroms (atliekamoms nuotoliniu būdu ar vykstant į vietą), parama skiriama tik atlikus patikras dėl atitikties reikalavimų.

Pareiškėjams, dalyvaujantiems ekologinėse sistemose (ar jų veiklose), kurių įsipareigojimų laikotarpis baigsis vėliau kaip 2027 m., nesant galimybės tęsti įsipareigojimų naujuoju BŽŪP laikotarpiu, bus sudaryta galimybė nutraukti prisiimtus įsipareigojimus, netaikant sankcijų.“

14. Pakeičiu 38 punktą ir jį išdėstau taip:

„38. Veiksmingumo ir efektyvumo metodika, kurios nuostatos išdėstytos Taisyklių 39, 41 punktuose (toliau – Veiksmingumo ir efektyvumo metodika), taikoma kompleksinės ekologinės sistemos veiklai „Sertifikuotos sėklos naudojimas“.“

15. Pakeičiu 39 punktą ir jį išdėstau taip:

„39. Pareiškėjai, siekiantys dalyvauti kompleksinės ekologinės sistemos veikloje „Sertifikuotos sėklos naudojimas“, privalo laisvai pasirinkti ir dalyvauti mažiausiai dar vienoje kompleksinės ekologinės sistemos veikloje („Augalų kaita“, „Tarpiniai pasėliai“, „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“, „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“, „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“, „Daugiamečių žolių juostos“).“

16. Pripažįstu netekusiu galios 40 punktą.

17. Pakeičiu 41 punktą ir jį išdėstau taip:

„41. Veiksmingumo ir efektyvumo metodika netaikoma, kai Paraiškoje deklaruojama mažiau kaip 100 ha ariamosios žemės.“

18. Pakeičiu 43.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„43.4. vykdyti žemės ūkio veiklą taip, kad kasmet bent vienas iš augalų kaitos narių būtų iš pupinių šeimos: sojų, žirnių, pupų, pupuolių, pupelių, lubinų, vikių, avinžirnių, lęšių, seradėlių, pelėžirnių, gargždėnių, barkūnų, esparcetų, ožiarūčių, perluočių, azotą kaupiančių augalų mišinių (II ir (arba) III grupė), žemės ūkio augalų mišinių, kuriuose baltyminiai augalai yra vyraujantys, žolinių augalų mišinių (III grupė ir GPŽ), liucernų, dobilų (Klasifikatoriaus kodai: SJO, ŽIR, PUP, PPO, PPE, LUB, VIK, AVN, LEŠ, SER, PEL, GAR, BAR, ESP, OŽI, PER, AKM, BMI, ŽMI, LIC, DOB), ir jiems skirti ne mažiau kaip 10 proc. pagal šią veiklą deklaruoto ploto;“.

19. Pakeičiu 43.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„43.5. deklaruojant liucernas, dobilus, barkūnus, esparcetus, ožiarūčius, perluočius, seradėles, gargždenius, žolinių augalų mišinius, kuriuose baltyminės žolės yra vyraujančios (III grupė + GPŽ), kmynus (Klasifikatoriaus kodai: LIC, DOB, BAR, ESP, OŽI, PER, SER, GAR, ŽMI, KMY), tą patį augalą galima auginti ne ilgiau kaip 4 metus tame pačiame lauke ir nuo antrųjų pagal šią veiklą deklaravimo metų jiems skirti ne daugiau kaip 20 proc. pagal šią veiklą einamaisiais metais deklaruoto ploto;“.

20. Pripažįstu netekusiais galios 44 ir 45 punktus.

21. Pakeičiu 47.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„47.3. nenaudoti įsėlio ir posėlio plotų ūkinių gyvūnų ganymui;“.

22. Pakeičiu 47.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„47.4. tarpiniams pasėliams nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų (įskaitant mėšlą ir (arba) srutas) (kalkinimo medžiagas naudoti nedraudžiama): įsėliui – nuo pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo dienos iki išlaikymo dirvoje termino pabaigos, kaip nustatyta Taisyklių 47.7 papunktyje, o posėliui ir tarpiniams pasėliams per žiemą – po sėjos dienos iki išlaikymo dirvoje termino pabaigos, kaip nustatyta Taisyklių 47.6 ir 47.8 papunkčiuose;“.

23. Pakeičiu 47.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„47.5. tarpinių pasėlių nedeklaruoti kitais metais kaip pagrindinių žemės ūkio augalų, išskyrus, kai dobilai, barkūnai, seradėlės, liucernos (Klasifikatoriaus kodai: DOB, BAR, SER, LIC) auginami kaip tarpiniai pasėliai;“.

24. Pakeičiu 47.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

„47.6. pasirinkus deklaruoti tarpinius pasėlius per žiemą (privalomas bent dviejų, neįskaitant pagrindinių žemės ūkio augalų pabirų, žemės ūkio augalų mišinys, kurį gali sudaryti: pupiniai augalai (žirniai, pupos, lubinai, vikiai, avinžirniai, lęšiai, sojos, pelėžirniai), aliejiniai augalai (baltosios ir rudosios, juodosios garstyčios, ridikai, judros, pluoštinės kanapės, linai, rapsukai, saulėgražos), pupinės žolės (liucernos, dobilai, barkūnai, seradėlės), daugiametės miglinės žolės (smilgos, pašiaušėliai, avižolės, šnažolės, eraičinai, svidrės, motiejukai, miglės, visgės, eraičinsvidrės, dryžučiai), avižos, facelijos, griokiai (Klasifikatoriaus kodai: ŽIR, PUP, LUB, VIK, AVN, LEŠ, SJO, PEL, GAB, GAJ, RID, ALR, JUD, KAN, LIN, RAP, SAU, LIC, DOB, BAR, SER, GPŽ, AVI, FAC, GRI), juos pasėti iki einamųjų metų rugsėjo 15 d. ir išlaikyti iki kitų metų kovo 1 d., pluoštinės kanapės gali būti sėjamos tik po einamųjų metų birželio 30 d. Tarpinius pasėlius per žiemą leidžiama tvarkyti (smulkinti, voluoti) nesuardant dangos, jų plotuose privaloma nuimti pagrindinių žemės ūkio augalų derlių;“.

25. Pakeičiu 47.8 papunktį ir jį išdėstau taip:

„47.8. pasirinkus deklaruoti poselį (privalomas bent vienas, neįskaitant pagrindinių žemės ūkio augalų pabirų, žemės ūkio augalas, kuris turi vyrauti, iš šių: žirniai, pupos, sojos, lubinai, vikiai, avinžirniai, lęšiai, garstyčios, ridikai, judros, linai, facelijos, griokiai, rapsukai, saulėgražos, dobilai, barkūnai, seradėlės, šnažolės, eraičinai, svidrės, motiejukai, miglės, eraičinsvidrės, dryžučiai, kanapės) (Klasifikatoriaus

kodai: ŽIR, PUP, SJO, LUB, VIK, AVN, LEŠ, GAB, GAJ, RID, ALR, JUD, LIN, FAC, GRI, RAP, SAU, DOB, BAR, SER, GPŽ, KAN), jį pasėti po pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo iki einamųjų metų rugpjūčio 15 d. (pluoštinės kanapės gali būti sėjamos tik po einamųjų metų birželio 30 d.) ir nepertraukiamai išlaikyti bent 8 savaites (leidžiama tvarkyti (smulkinti, voluoti) nesuardant dangos). Posėlių gali sudaryti žemės ūkio augalų mišinys iš augalų, nurodytų šiame sąraše ir nenurodytų šiame sąraše. Posėlis turi būti matomas lauke iki einamųjų metų spalio 10 d. Posėlių galima išlaikyti trumpiau nei nurodyta, jei jis nepertraukiamai išlaikomas dirvoje bent 8 savaites, o pareiškėjas, pasėjęs posėlių, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas el. paštu poselis@nma.lt ar mobiliąja programa „NMA agro“ informuoja Agentūrą apie sėją, nuroydamas valdos numerį, KŽS ir lauko numerius, tikslią sėjos datą, nuo kurios bus skaičiuojamas posėlio išlaikymo dirvoje terminas;“.

26. Pripažįstu netekusiais galios 47.9 ir 47.10 papunkčius.

27. Pakeičiu 49 punktą ir jį išdėstau taip:

„49. Tarpinių posėlių plotai, kuriuose įgyvendinama ši veikla, tinkami užskaitai pagal 6 GAAB standartą „Minimali dirvožemio danga siekiant išvengti, kad dirvožemis bus tuščias pažeidžiamiausiais laikotarpiais“ (tarpiniams pasėliams per žiemą).“

28. Pripažįstu netekusiu galios 50 punktą.

29. Pakeičiu 52.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„52.3. išsėti (pasodinti) ne mažesnę kaip nustatytą sertifikuotos sėklos kiekį pagal augalų rūšis ir lauką: bulvės (Klasifikatoriaus kodas BUL) – 2 500 kg/ha, sėjamosios avižos (Klasifikatoriaus kodas AVI) – 150 kg/ha, sėjamieji gričiai (Klasifikatoriaus kodas GRI) – 70 kg/ha, vasariniai kvietrugiai (Klasifikatoriaus kodas KRV) – 170 kg/ha, žieminiai kvietrugiai (Klasifikatoriaus kodas KRŽ) – 160 kg/ha, vasariniai kviečiai (Klasifikatoriaus kodas KVV) – 200 kg/ha, žieminiai kviečiai (Klasifikatoriaus kodas KVŽ) – 160 kg/ha, hibridiniai vasariniai kviečiai (Klasifikatoriaus kodas KVV) – 60 kg/ha (3 sėjos vienetai), hibridiniai žieminiai kviečiai (Klasifikatoriaus kodas KVŽ) – 60 kg/ha (3 sėjos vienetai), vasariniai miežiai (Klasifikatoriaus kodas MIV) – 160 kg/ha, žieminiai miežiai (Klasifikatoriaus kodas MIŽ) – 150 kg/ha, hibridiniai vasariniai miežiai (Klasifikatoriaus kodas MIV) – 80 kg/ha (2 sėjos vienetai), hibridiniai žieminiai miežiai (Klasifikatoriaus kodas MIŽ) – 80 kg/ha (0,18 sėjos vienetai), žieminiai rugiai (Klasifikatoriaus kodas RUŽ) – 150 kg/ha, hibridiniai žieminiai rugiai (Klasifikatoriaus kodas RUŽ) – 65 kg/ha (0,16 sėjos vienetai), vasariniai kviečiai „Spelta“ (Klasifikatoriaus kodas KSV) – 170 kg/ha, žieminiai kviečiai „Spelta“ (Klasifikatoriaus kodas KSŽ) – 150 kg/ha, sėjamieji žirniai (Klasifikatoriaus kodas ŽIR) – 200 kg/ha, pupos (Klasifikatoriaus kodas PUP) – 240 kg/ha, siauralapiai lubinai (Klasifikatoriaus kodas LUB) – 150 kg/ha, smilgos (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 3 kg/ha, pieviniai pašiaušėliai (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 8 kg/ha, aukštosios avižuolės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 16 kg/ha, paprastosios šnažolės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 10 kg/ha, eraičinai (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 15 kg/ha, svidrės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 12 kg/ha, motiejukai (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 8 kg/ha, miglės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 10 kg/ha, visgės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 8 kg/ha, eraičinsvidrės

(Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 18 kg/ha, ožiarūčiai (Klasifikatoriaus kodas OŽI) – 20 kg/ha, gargždeniai (Klasifikatoriaus kodas GAR) – 9 kg/ha, liucernos (Klasifikatoriaus kodas LIC) – 10 kg/ha, esparcetai (Klasifikatoriaus kodas ESP) – 60 kg/ha, raudonieji dobilai (Klasifikatoriaus kodas DOB) – 10 kg/ha, rausvieji dobilai (Klasifikatoriaus kodas DOB) – 8 kg/ha, baltieji dobilai (Klasifikatoriaus kodas DOB) – 5 kg/ha, vikiai (Klasifikatoriaus kodas VIK) – 150 kg/ha, augalų mišiniai (Klasifikatoriaus kodai BMI, NMI, ŽMI, AKM) – 25 kg/ha;“.

30. Pakeičiu 53 punktą ir jį išdėstau taip:

„53. Kaip nustatyta Veiksmingumo ir efektyvumo metodikoje, pareiškėjai, Paraiškoje deklaruojantys daugiau kaip 100 ha ariamosios žemės ir dalyvaujantys šioje veikloje, privalo laisvai pasirinkti ir dalyvauti mažiausiai dar vienoje kompleksinės ekologinės sistemos veikloje („Augalų kaita“, „Tarpiniai pasėliai“, „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“, „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“, „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“, „Daugiamečių žolių juostos“).“

31. Pripažįstu netekusia galios 54 punkto trečiąją pastraipą.

32. Pakeičiu 55.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„55.2. deklaruoti avižų, grikių, vasarinių kvietrugių, žieminių kvietrugių, kukurūzų, vasarinių kviečių, žieminių kviečių, kietųjų kviečių, vasarinių miežių, žieminių miežių, vasarinių rapsų, žieminių rapsų, vasarinių rugių, žieminių rugių, rapsukų, judrų, baltųjų garstyčių, rudųjų, juodųjų garstyčių, aliejinių (pašarinių) ridikų, kmynų, facelijų, pluoštinių kanapių, saulėgrąžų, sorų, sorgų, strypainių, sojų, žemės ūkio augalų mišinių, kuriuose baltyminiai augalai nėra vyraujantys, burnočių, vasarinių kviečių „Spelta“, žieminių kviečių „Spelta“, pupų, pupuolių, pupelių, vikių, žirnių, avinžirnių, pelėžirnių, lęšių, lubinų, dobilų, esparcetų, barkūnų, liucernų, gargždenių, ožiarūčių, seradėlių, perluočių, azotą kaupiančių augalų mišinių (II ir (arba) III grupė), žolinių augalų mišinių, kuriuose baltyminės žolės yra vyraujančios (III grupė ir GPŽ), žemės ūkio augalų mišinių, kuriuose baltyminiai augalai yra vyraujantys, linų, cukrinių runkelių, pašarinių runkelių plotus (Klasifikatoriaus kodai: AVI, GRI, KRV, KRŽ, KUK, KVV, KVŽ, KVK, MIV, MIŽ, RAV, RAŽ, RUV, RUŽ, RAP, JUD, GAB, GAJ, ALR, KMY, FAC, KAN, SAU, SRS, SRG, STR, SJO, NMI, BRN, KSV, KSŽ, PUP, PPO, PPE, VIK, ŽIR, AVN, PEL, LEŠ, LUB, DOB, ESP, BAR, LIC, GAR, OŽI, SER, PER, AKM, BMI, ŽMI, LIN, CUR, PAR);“.

33. Pakeičiu 55.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„55.3. nuo praėjusių metų lapkričio 15 d. iki kitų metų kovo 1 d. pagal šią veiklą deklaruotuose plotuose taikyti žemės dirbimo be plūgo būdą (taikoma kiekvieniems įsipareigojimų laikotarpio metams);“.

34. Pakeičiu 55.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„55.4. nuo praėjusių metų lapkričio 15 d. iki einamųjų metų kovo 1 d. ir nuo einamųjų metų lapkričio 15 d. iki kitų metų kovo 1 d. pagal šią veiklą deklaruotuose plotuose išlaikyti dirvos dangą, kaip nustatyta 6 GAAB standarte „Minimali dirvožemio danga siekiant išvengti, kad dirvožemis bus tuščias pažeidžiamiausiai laikotarpiais“ (taikoma kiekvieniems įsipareigojimų laikotarpio metams);“.

35. Pakeičiu 55.6 papunkčio pirmąją pastraipą ir ją išdėstau taip:

„55.6. nedalyvauti šioje veikloje su tuo pačiu plotu, kuris praėjusiais metais buvo deklaruotas pagal kompleksinės ekologinės sistemos veiklą „Tarpiniai pasėliai“, jei Klasifikatoriaus III grupės augalai einamaisiais metais deklaruojami kaip pagrindiniai žemės ūkio augalai.“

36. Pakeičiu 55.8 papunktį ir jį išdėstau taip:

„55.8. nuo 2024 m. prisiėmusiems įsipareigojimus už tiesioginės sėjos taikymą, per įsipareigojimų laikotarpį pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. Po deklaruoto ploto sumažinimo bendras tinkamas paramai plotas negali būti mažesnis, nei nustatytas Taisyklių 55.1 papunktyje.

Jeigu už tiesioginės sėjos taikymą pirmaisiais metais deklaruotą plotą siekiama padidinti daugiau kaip 10 proc. arba daugiau kaip 1 ha, tuomet padidintam plotui prisiimami nauji įsipareigojimai, laikantis Taisyklių 55.1 papunktyje nustatyto bendro tinkamo paramai ploto reikalavimo;“.

37. Papildau 55.9 papunkčiu:

„55.9. nuo 2025 m. prisiėmusiems įsipareigojimus pagal šią veiklą ir taikantiems tiesioginės sėjos būdą, nuo žemės ūkio augalų sudygimo per 10 darbo dienų, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų birželio 15 d. (pagal šią veiklą deklaruotiems vasariniams žemės ūkio augalams) arba nuo žemės ūkio augalų sudygimo per 10 darbo dienų, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų lapkričio 15 d. (pagal šią veiklą deklaruotiems žieminiams žemės ūkio augalams), mobiliąja programa „NMA agro“ pateikti aiškiai matomų sudygusių žemės ūkio augalų nuotraukas iš skirtingų lauko vietų. Pavėluotai šiame papunktyje paminėtos nuotraukos priimamos iki einamųjų metų birželio 30 d. ar iki lapkričio 30 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) paramos sumą pagal šią veiklą mažinant 1 proc. Po einamųjų metų birželio 30 d. ar po lapkričio 30 d. pateiktos šiame papunktyje paminėtos nuotraukos neadministruojamos, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios aplinkybės (nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinės aplinkybės). Jei nustatoma, kad nuotraukos nebuvo pateiktos dėl nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių (nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinių aplinkybių), parama (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) pagal šią veiklą nemažinama.“

38. Pripažįstu netekusiu galios 56 punktą.

39. Pakeičiu 58.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

„58.6. miškeliai, medžių ir krūmų grupės, žolinė danga, želdynai ir (ar) želdiniai (įskaitant apleistas sodybvietes ar apleistus ūkinius pastatus, kurie nėra vyraujantys, tačiau galintys teikti prieglobstį faunai ir naudą biologinei įvairovei taip prisidedant prie GAAB 8 tikslo), kurių plotas ne mažesnis kaip 0,01 ha ir ne didesnis kaip 1 ha (parama skiriama ir leidžiama įbraižyti ne daugiau kaip 0,5 ha) (medžių ir krūmų grupės, miškeliai įbraižomi pagal lajų projekciją, apleistos sodybvietės ir ūkiniai pastatai – įbraižomi pagal ribas), ir kurie yra įsiterpę arba ne didesniu kaip 5 metrų atstumu ribojasi su pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme ar daugiametėmis pievomis;“.

40. Pakeičiu 60.1.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„60.1.1. ne mažesnis kaip 0,1 ha, kuris gali būti sudarytas iš skirtingų kraštovaizdžio elementų, atitinkančių Taisyklių 58 punkte nustatytus reikalavimus, kai Paraiškoje deklaruojama mažiau kaip 10 ha (prisiimant įsipareigojimus nuo 2023 m.) arba deklaruojama mažiau kaip 50 ha (prisiimant įsipareigojimus nuo 2025 m.) tinkamo paramai pagal Paraišką ploto;“.

41. Pakeičiu 60.1.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„60.1.2. ne mažesnis kaip 0,5 ha, kuris gali būti sudarytas iš skirtingų kraštovaizdžio elementų, atitinkančių Taisyklių 58 punkte nustatytus reikalavimus, kai Paraiškoje deklaruojama daugiau kaip 10 ha (prisiimant įsipareigojimus nuo 2023 m.) arba deklaruojama daugiau kaip 50 ha (prisiimant įsipareigojimus nuo 2025 m.) tinkamo paramai pagal Paraišką ploto;“.

42. Pakeičiu 60.3.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„60.3.5. miškeliams, medžių ir krūmų grupėms, žolinei dangai, želdynams ir (ar) želdiniams (įskaitant apleistas sodybvietes ar apleistus ūkinius pastatus, kurie nėra vyraujantys, tačiau galintys teikti prieglobstį faunai ir naudą biologinei įvairovei, taip prisidedant prie GAAB 8 tikslo):

60.3.5.1. nenaudoti augalų apsaugos produktų;

60.3.5.2. nearti prie pat šaknų: krūmų grupėms – išlaikyti bent 1 m atstumą iki lajos, medžių grupėms, miškeliams – pagal lajos projekciją;

60.3.5.3. nušienauti ne mažiau kaip vieną kartą per metus iki einamųjų metų rugsėjo 1 d.: medžių ir krūmų grupėms, miškeliams – perimetrą 1 m atstumu nuo lajos, apleistoms sodybvietėms ar ūkiniams pastatams – perimetrą jų teritorijoje 1 m atstumu iki ribos, nušienautą žolę galima palikti suguldytą vietoje, susmulkinti arba išvežti;“.

43. Pakeičiu 60.3.6.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„60.3.6.2. neleisti apaugti medžiais ir krūmais;“.

44. Pakeičiu 60.11 papunktį ir jį išdėstau taip:

„60.11. dalyvauti šioje veikloje 3 metus, kaip nustatyta Taisyklių 33 punkte, Paraišką teikiant kasmet. Prisiimtų įsipareigojimų trukmė negali būti keičiama.

Nuo 2024 m. prisiėmusiems įsipareigojimus už Taisyklių 58.1 ir (ar) 58.2 papunkčiuose nurodytų naujų žolinių kraštovaizdžio elementų įkūrimą ir (arba) esamų žolinių kraštovaizdžio elementų priežiūrą – dalyvauti šioje veikloje 5 metus, kaip nustatyta Taisyklių 33 punkte, Paraišką teikiant kasmet. Prisiimtų įsipareigojimų trukmė negali būti keičiama. Pasibaigus 5 m. įsipareigojimų laikotarpiui, pagal šią veiklą deklaruoti plotai netaps daugiametėmis pievomis.

Pareiškėjai, pagal šią veiklą prisiėmę įsipareigojimus kraštovaizdžio elementų priežiūrai su skirtingu įsipareigojimų laikotarpiu, juos galės baigti įgyvendinti su mažesniu nei tinkamas paramai plotas, nustatytas Taisyklių 60.1.1 ir 60.1.2 papunkčiuose;“.

45. Pripažįstu netekusiu galios 60.13 papunktį.

46. Pakeičiu 61.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

„61.6. miškeliams, medžių ir krūmų grupėms, žolinei dangai, želdynams ir (ar) želdiniams (įskaitant apleistas sodybvietes ar apleistus ūkinius pastatus, kurie nėra vyraujantys, tačiau galintys teikti prieglobstį faunai ir naudą biologinei įvairovei taip prisidedant prie GAAB 8 tikslo) – 0,0001 ha (1 m²) atitinka 0,0002 ha kraštovaizdžio elemento ploto;“.

47. Pakeičiu 62 punktą ir jį išdėstau taip:

„62. Pagal šią veiklą deklaruojamų pagriovių, paviršinio vandens telkinių pakrančių, įskaitant apsaugos juostas, plotai yra tinkami užskaitai pagal 4 GAAB standartą „Apsaugos ruožų išilgai vandentakių įrengimas“ (toliau – GAAB 4). Atnaujinus KŽS_DR5LT ir kraštovaizdžio elementui ar jo daliai nebepatenkant į tinkamą paramai kontrolinį žemės sklypą, kraštovaizdžio elemento reikšmė apskaičiuota, vadovaujantis Taisyklių 61 punkte nurodytais perskaičiavimo dydžiais, sumažinama ta procentine dalimi, kuri tapo netinkama paramai.“

48. Pakeičiu 63 punktą ir jį išdėstau taip:

„63. Pagal šią veiklą parama mokama už realų deklaruotų kraštovaizdžio elementų plotą, išskyrus Taisyklių 58.4 ir 58.5 papunkčiuose nurodytus taškinis kraštovaizdžio elementus. Mokant paramą už taškinis kraštovaizdžio elementus, laikoma, kad 1 taškinis kraštovaizdžio elementas atitinka 0,01 ha.“

49. Pripažįstu netekusiais galios 65.8 ir 65.9 papunkčius.

50. Pripažįstu netekusiu galios 66 punktą.

51. Pripažįstu netekusiais galios 68.8 ir 68.9 papunkčius.

52. Pakeičiu 68.11 papunktį ir jį išdėstau taip:

„68.11. 2023 m. prisiėmusiems įsipareigojimus – dalyvauti šioje veikloje 3 metus, kaip nustatyta Taisyklių 33 punkte, Paraišką teikiant kasmet ir deklaruojant tuos pačius plotus.

Nuo 2024 m. prisiėmusiems įsipareigojimus – dalyvauti šioje veikloje 5 metus, kaip nustatyta Taisyklių 33 punkte, Paraišką teikiant kasmet ir deklaruojant tuos pačius plotus. Prisiimtų įsipareigojimų trukmė negali būti keičiama. Pasibaigus 5 m. įsipareigojimų laikotarpiui, pagal šią veiklą deklaruoti plotai netaps daugiametėmis pievomis;“.

53. Pakeičiu 68.12 papunktį ir jį išdėstau taip:

„68.12. per įsipareigojimų laikotarpį pagal šią veiklą pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. Po deklaruoto ploto sumažinimo bendras tinkamas paramai plotas negali būti mažesnis, nei nustatytas Taisyklių 68.1 papunktyje.

Jeigu pagal šią veiklą pirmaisiais metais deklaruotą plotą siekiama padidinti daugiau kaip 10 proc. arba daugiau kaip 1 ha, tuomet padidintam plotui prisiimami nauji įsipareigojimai, laikantis Taisyklių 68.1 papunktyje nustatyto bendro tinkamo paramai ploto reikalavimo;“.

54. Pripažįstu netekusiu galios 69 punktą.

55. Pakeičiu 71.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„71.2. deklaruoti plotus ariamojoje žemėje, išskyrus pievas iki 5 m., kurie patenka į durpžemių sluoksnį, Klasifikatoriaus kodu DKP. Į kiekvieną deklaruojamą lauką gali patekti iki 50 proc. (imtinai) ploto, nesančio durpžemių sluoksnyje;“.

56. Pakeičiu 71.8 papunktį ir jį išdėstau taip:

„71.8. per įsipareigojimų laikotarpį pagal šią ekologinę sistemą pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. Po deklaruoto ploto sumažinimo bendras tinkamas paramai plotas negali būti mažesnis, nei nustatytas Taisyklių 71.1 papunktyje.

Jeigu pagal šią ekologinę sistemą pirmaisiais metais deklaruotą plotą siekiama padidinti daugiau kaip 10 proc. arba daugiau kaip 1 ha, tuomet padidintam plotui prisiimami nauji įsipareigojimai, laikantis Taisyklių 71.1 papunktyje nustatyto bendro tinkamo paramai ploto reikalavimo.“

57. Pakeičiu 74.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„74.2. deklaruoti plotus ariamojoje žemėje, išskyrus pievas iki 5 m., kurie patenka į eroduotos žemės sluoksnį, Klasifikatoriaus kodu EKP. Į kiekvieną deklaruojamą lauką gali patekti iki 50 proc. (imtinai) ploto, nesančio eroduotos žemės sluoksnyje;“.

58. Pakeičiu 74.8 papunktį ir jį išdėstau taip:

„74.8. per įsipareigojimų laikotarpį pagal šią ekologinę sistemą pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. Po deklaruoto ploto sumažinimo bendras tinkamas paramai plotas negali būti mažesnis, nei nustatytas Taisyklių 74.1 papunktyje.

Jeigu pagal šią ekologinę sistemą pirmaisiais metais deklaruotą plotą siekiama padidinti daugiau kaip 10 proc. arba daugiau kaip 1 ha, tuomet padidintam plotui prisiimami nauji įsipareigojimai, laikantis Taisyklių 74.1 papunktyje nustatyto bendro tinkamo paramai ploto reikalavimo.“

59. Pakeičiu 77.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„77.1. pagal veiklą „Ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius“ deklaruoti bendrą ne mažesnę kaip 1 ha tinkamą šiai veiklai naudmenų plotą, sudarytą iš ne mažesnių kaip 0,1 ha ploto laukų.

Pagal veiklą „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“ nuo 2023 m. prisiėmusiems įsipareigojimus – deklaruoti bendrą ne mažesnę kaip 1 ha, nuo 2025 m. prisiėmusiems įsipareigojimus – ne mažesnę kaip 0,5 ha tinkamą šiai veiklai naudmenų plotą, sudarytą iš ne mažesnių kaip 0,1 ha ploto laukų;“.

60. Pripažįstu netekusiu galios 77.4 papunktį.

61. Pakeičiu 77.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„77.5. jei ganoma, pildyti Atliktų ūkio darbų žurnalą, kurio forma pateikta Taisyklių 8 priede, pateikiant duomenis apie deklaruotame plote ganomus ūkinius gyvūnus. Ganymo duomenys Atliktų ūkio darbų žurnale turi būti užpildyti ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 1 d. (jei ūkiniai gyvūnai ganomi

pievose) arba ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 1 d. (jei ūkiniai gyvūnai ganomi šlapynėse) PPIS (adresu <https://paseliai.vic.lt>) arba popierinėje, arba elektroninėje formoje;“.

62. Pripažįstu netekusiais galios 77.6 ir 77.7 papunkčius.

63. Pripažįstu netekusiu galios 78.7 papunktį.

64. Pripažįstu netekusiu galios 79.8 papunktį.

65. Pakeičiu 79.9 papunktį ir jį išdėstau taip:

„79.9. per įsipareigojimų laikotarpį pagal veiklą „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“ pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. Po deklaruoto ploto sumažinimo bendras tinkamas paramai plotas negali būti mažesnis, nei nustatytas Taisyklių 77.1 papunktyje.

Jeigu pagal šią veiklą pirmaisiais metais deklaruotą plotą siekiama padidinti daugiau kaip 10 proc. arba daugiau kaip 1 ha, tuomet padidintam plotui prisiimami nauji įsipareigojimai, laikantis Taisyklių 77.1 papunktyje nustatyto bendro tinkamo paramai ploto reikalavimo.“

66. Pakeičiu 81.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„81.1 nuo 2023 m. prisiėmusiems įsipareigojimus – deklaruoti bendrą ne mažesnę kaip 1 ha, nuo 2025 m. prisiėmusiems įsipareigojimus – ne mažesnę kaip 0,5 ha tinkamą šiai ekologinei sistemai naudmenų plotą, sudarytą iš ne mažesnių kaip 0,1 ha ploto laukų;“.

67. Pripažįstu netekusiu galios 81.10 papunktį.

68. Pakeičiu 81.11 papunktį ir jį išdėstau taip:

„81.11. jei ganoma, pildyti Atliktų ūkio darbų žurnalą, kurio forma pateikta Taisyklių 8 priede, pateikiant duomenis apie deklaruotame plote ganomus ūkinius gyvūnus. Ganymo duomenys Atliktų ūkio darbų žurnale turi būti užpildyti ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 1 d. PPIS (adresu <https://paseliai.vic.lt>) arba popierinėje, arba elektroninėje formoje;“.

69. Pripažįstu netekusiais galios 81.12 ir 81.13 papunkčius.

70. Pakeičiu 81.14 papunktį ir jį išdėstau taip:

„81.14. 2023 m. prisiėmusiems įsipareigojimus – dalyvauti šioje ekologinėje sistemoje 5 metus, kaip nustatyta Taisyklių 33 punkte, teikiant Paraišką kasmet ir deklaruojant tuos pačius plotus.

Nuo 2024 m. prisiėmusiems įsipareigojimus – dalyvauti šioje ekologinėje sistemoje 2 metus, kaip nustatyta Taisyklių 33 punkte, teikiant Paraišką kasmet ir deklaruojant tuos pačius plotus. Prisiimtų įsipareigojimų trukmė negali būti keičiama;“.

71. Pripažįstu netekusiu galios 81.15 papunktį.

72. Pakeičiu 81.16 papunktį ir jį išdėstau taip:

„81.16. per įsipareigojimų laikotarpį pagal šią ekologinę sistemą pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. Po deklaruoto ploto sumažinimo bendras tinkamas paramai plotas negali būti mažesnis, nei nustatytas Taisyklių 81.1 papunktyje.

Jeigu pagal šią ekologinę sistemą pirmaisiais metais deklaruotą plotą siekiama padidinti daugiau kaip 10 proc. arba daugiau kaip 1 ha, tuomet padidintam plotui prisiimami nauji įsipareigojimai, laikantis Taisyklių 81.1 papunktyje nustatyto bendro tinkamo paramai ploto reikalavimo.“

73. Pakeičiu 83.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„83.5. nuo gegužės 1 d. iki rugsėjo 1 d. 1 (vieno) ha bendrame sodų ir (ar) uogynų plote, sudarytame iš atskirų laukų, įrengti bent 2 biologinę įvairovę palaikančius elementus (paukščių ar šikšnosparnių inkilus ir (ar) vabzdžių namelius) (skaičiuojant sveikajam hektarų skaičiui) ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 5 d., mobiliąja programa „NMA agro“ pateikti kiekvieno deklaruojamame lauke įrengto biologinę įvairovę palaikančio elemento nuotraukas iš skirtingų lauko vietų. Pavėluotai šiame papunktyje paminėtos nuotraukos priimamos iki einamųjų metų rugsėjo 20 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) paramos sumą pagal šią ekologinę sistemą mažinant 1 proc. Po einamųjų metų rugsėjo 20 d. pateiktos šiame papunktyje paminėtos nuotraukos neadministruojamos, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios aplinkybės (nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinės aplinkybės). Jei nustatoma, kad nuotraukos nebuvo pateiktos dėl nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių (nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinių aplinkybių), parama (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) pagal šią ekologinę sistemą nemažinama.

Deklaruojant didesnę nei 1 ha bendrą sodų ir (ar) uogynų plotą, sudarytą iš atskirų laukų, biologinę įvairovę palaikantys elementai turi būti įrengiami skirtinguose laukuose. Paukščių ar šikšnosparnių inkilai turi būti įrengti ne mažesniu kaip 30 m vienas nuo kito atstumu.

Kai šioje ekologinėje sistemoje dalyvaujama daugiau nei 1 metus, deklaruojant tuos pačius plotus, kiekvienais dalyvavimo metais turi būti įrengiami nauji biologinę įvairovę palaikantys elementai ir užtikrinama, kad ankstesniais metais įrengti biologinę įvairovę palaikantys elementai liktų deklaruotuose plotuose;“.

74. Pripažįstu netekusiu galios 83.7 papunktį.

75. Pakeičiu 85.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„85.2. deklaruoti tinkamas paramai naudmenas ariamojoje žemėje (Klasifikatoriaus kodai: AGK, POD, BUR, BRO, KOP, KOŽ, KOK, KOB, ART, MOR, KAL, SVO, POR, ČES, SAL, CUK, MOL, PAT, SLO, RID, RDK, AGR, PAP, GRE, KRA, ŠPI, ROP, BAK, PAS, BUL, KOL) ir daugiamečius sodinius (Klasifikatoriaus kodai: OBS, KRS, SLS, VYS, TRS, ASU, JSU, RSU, BSU, AVU, ARU, BRA, SVU, ŠIU, GEU, BKU, MĖU, SPU, ŽEU, PUU, ŠAU, ERK, GUD, ŠRM, SMD, AKT, TOP, RAB, ŠPA, KRI, OŽE, SOM, UOM, VYN, RŠT, MEL, ŠIM);“.

76. Pripažįstu netekusiais galios 85.7 ir 85.8 papunkčius.

77. Pakeičiu 85.9 papunktį ir jį išdėstau taip:

„85.9. dalyvauti šioje ekologinėje sistemoje 3 metus, kaip nustatyta Taisyklių 33 punkte, teikiant Paraišką kasmet ir deklaruojant tuos pačius plotus. Prisiimtų įsipareigojimų trukmė negali būti keičiama.

Pareiškėjas, su tuo pačiu plotu dalyvaujantis šioje ekologinėje sistemoje ir ekologinėje sistemoje „Sodų ir uogynų tvarkymas gamtai palankiu būdu“, turi laikytis reikalavimo nenaudoti augalų apsaugos produktų, kurių sudėtyje yra glifosato, kuris nustatytas Taisyklių 83.3 papunktyje;“.

78. Pakeičiu 85.10 papunktį ir jį išdėstau taip:

„85.10. per įsipareigojimų laikotarpį pagal šią ekologinę sistemą pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. Po deklaruoto ploto sumažinimo bendras tinkamas paramai plotas negali būti mažesnis, nei nustatytas Taisyklių 85.1 papunktyje.

Jeigu pagal šią ekologinę sistemą pirmaisiais metais deklaruotą plotą siekiama padidinti daugiau kaip 10 proc. arba daugiau kaip 1 ha, tuomet padidintam plotui prisiimami nauji įsipareigojimai, laikantis Taisyklių 85.1 papunktyje nustatyto bendro tinkamo paramai ploto reikalavimo.“

79. Pakeičiu 87.7 papunktį ir jį išdėstau taip:

„87.7. kasmet prižiūrėti pievas – Taisyklių 8.1 papunktyje nustatyta tvarka ir terminais nuganyti (ganiavos laikotarpis neribojamas, būtina, kad deklaruojamuose laukuose būtų ūkinių gyvūnų buvimo lauke požymių – ekskrementų liekanų, išguldytos ir (arba) nuėstos žolės ar kitų požymių) ir (arba) nušienauti;“.

80. Pripažįstu netekusiais galios 87.8 ir 87.9 papunkčius.

81. Pakeičiu 87.11 papunktį ir jį išdėstau taip:

„87.11. per įsipareigojimų laikotarpį pagal kiekvieną veiklą pirmaisiais metais deklaruoto ploto nepadidinti daugiau kaip 10 proc., bet ne daugiau kaip 1 ha, ir nesumažinti jo daugiau kaip 10 proc. Po deklaruoto ploto sumažinimo bendras tinkamas paramai plotas negali būti mažesnis, nei nustatytas Taisyklių 87.1 papunktyje.

Jeigu pagal kiekvieną veiklą pirmaisiais metais deklaruotą plotą siekiama padidinti daugiau kaip 10 proc. arba daugiau kaip 1 ha, tuomet padidintam plotui prisiimami nauji įsipareigojimai, laikantis Taisyklių 87.1 papunktyje nustatyto bendro tinkamo paramai ploto reikalavimo.“

82. Pakeičiu 90.1.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„90.1.2. žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (kartu su kadastro žemėlapiais (žemės sklypų planais), kai pareiškėjas praėjusiais metais neteikė Paraiškos, kai pareiškėjas deklaruoja per praėjusius dvejus metus visiškai nedeklaruotus didesnius nei 2 ha naudmenų ir kitus plotus, taip pat kai pareiškėjo nurodytoje vietoje jau yra įbraižyti kito pareiškėjo laukai ir nepavyksta išspręsti dvigubo deklaravimo. Jei deklaruoti plotai valdomi kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis) ir nėra notariškai patvirtinta ir įregistruota viešajame registre naudojimosi žemės sklypu tvarka, pareiškėjas privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai nurodyta valdoma žemės sklypo dalis. Pareiškėjai, kurie praėjusiais metais neteikė paraiškos ir deklaruoja per praėjusius dvejus metus visiškai nedeklaruotus didesnius nei 2 ha naudmenų ir kitus plotus bei kurie patys pildo paraiškos elektroninę formą, Agentūrai pareikalavus, iki einamųjų metų

rugsėjo 1 d. išsiunčia šių plotų žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (su žemės sklypų planais) Agentūrai paštu arba elektroniniu paštu. Pavėluotai šiame papunktyje nurodyti dokumentai priimami iki einamųjų metų rugsėjo 15 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) paramą už plotus, kurių dokumentus privalu pateikti, mažinant po 1 proc. Pavėluotai pateikus dokumentus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (force majeure) aplinkybės, minėtas paramos mažinimas (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) netaikomas. Po einamųjų metų rugsėjo 15 d. dokumentai priimami tik tais atvejais, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (force majeure) aplinkybės, o šių aplinkybių nesant parama už plotus, kurių dokumentus privalu pateikti, neskiriama bei Agentūra taiko sankcijas dėl didesnių žemės ūkio naudmenų plotų, nei deklaruoti reikalavimus atitinkantys plotai, deklaravimo;“.

83. Pakeičiu 90.10 papunktį ir jį išdėstau taip:

„90.10. Paraiškos teikimo ir keitimo metu gali deklaruoti tik tuos valstybinės žemės plotus, kuriuos teisėtai naudoja ar valdo, ir įbraižyti grafiniuose valstybinės žemės duomenyse nurodytą plotą. Šiems plotams, išskyrus kraštovaizdžio elementus (Klasifikatoriaus kodai KEK, KEJ, KEM, KEG, KEV, KEP) ir laukus, deklaruojamus Klasifikatoriaus kodu INZ, įbraižymo metu patenkant į „valstybinės žemės“ ir (arba) „laisvos valstybinės žemės“ sluoksnius, tos žemės naudojimo ar valdymo teisės patvirtinimo dokumentai turi būti registruoti Valdų registre iki Paraiškos patvirtinimo ir (ar) keitimo datos. Minėtų dokumentų nesant Valdų registre, nebus galima įbraižyti šių valstybinės žemės plotų. Įbraižant valstybinės žemės plotus, taikoma 10 proc., bet ne daugiau nei 2 ha paklaida laukui;“.

84. Pakeičiu 90.11 papunktį ir jį išdėstau taip:

„90.11. ketinantis sertifikuoti ūkinius gyvūnus pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklių ir (ar) Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių reikalavimus, pildydamas Paraišką, tam skirtoje skiltyje nurodo, kokias ūkinių gyvūnų rūšis pageidauja sertifikuoti;“.

85. Pakeičiu 90.12 papunktį ir jį išdėstau taip:

„90.12. kai ALNSIS nustato, kad žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus nėra įvykdytas iki reikalavimo įvykdymo termino pabaigos, pareiškėjas gali per 10 darbo dienų pateikti įrodymą apie įvykdytą reikalavimą mobiliąja programa „NMA agro“. Nuotraukos gali būti teikiamos tik per mobiliąją programą „NMA agro“, o pareiškėjas, neturintis galimybės pateikti įrodymo per mobiliąją programą „NMA agro“, apie tai informuoja Agentūrą raštu ar naudojantis ŽŪMIS pranešimų siuntimo funkcionalumu (ŽŪMIS meniu punktas „Pranešimai“), nurodydamas valdos numerį, fizinio asmens – vardą ir pavardę ar juridinio asmens – įmonės pavadinimą;“.

86. Pakeičiu 92 punkto pirmąją pastraipą ir ją išdėstau taip:

„92. Pasibaigus paraiškų teikimo laikotarpiui, pavėluotai paraiškos priimamos 10 kalendorinių dienų, už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) tiesioginių išmokų už plotą sumą mažinant 1 proc.“

87. Pripažįstu netekusiu galios 93.3.4 papunktį.

88. Pakeičiu 99.8 papunktį ir jį išdėstau taip:

„99.8. priima sprendimą dėl nustatytų įbraižytų laukų dvigubo deklaravimo (grafinio persidengimo). Nustatęs didesnio kaip 1 ha deklaruoto ploto persidengimą, pareikalauja iš pareiškėjų, kurių deklaruoti plotai dengiasi, pateikti persidengiančio ploto žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (kartu su kadastro žemėlapiais (žemės sklypų planais) ir įregistruoja žemės valdymo teisę Valdų registre. Jeigu deklaruoti plotai valdomi kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis) ir nėra notariškai patvirtinta ir įregistruota viešajame registre naudojimosi žemės sklypu tvarka, pareiškėjas privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai išskirta valdoma žemės sklypo dalis. Jei persidengiantis plotas yra mažesnis kaip 1 ha ir laukų dvigubas deklaravimas neišsprendžiamas, parama už šiuos persidengiančius plotus neskiriama nė vienam pareiškėjui;“.

89. Pakeičiu 99.10 papunktį ir jį išdėstau taip:

„99.10. pagal pareiškėjo pateiktą informaciją, kaip nustatyta Taisyklių 90.9 papunktyje, per PPIS aprašo išankstinius KŽS (išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių teritorijose KŽS b11 ir b12) ribų pasikeitimus ir (arba) naudmenų sluoksnio pasikeitimus, ir (arba) kraštovaizdžio elementus;“.

90. Pakeičiu 100.12 papunktį ir jį išdėstau taip:

„100.12. nepažeisdama asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų, teikia duomenis savivaldybėms, Valstybės duomenų agentūrai, VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai, kitoms institucijoms, teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka teikia ataskaitas Europos Komisijai bei ataskaitas jų pareikalavusioms institucijoms;“.

91. Pakeičiu 102 punktą ir jį išdėstau taip:

„102. Pareiškėjus patikrai vietoje ar nuotolinei patikrai atrenka Agentūra atsitiktinės atrankos ar rizikos analizės būdu. Prireikus gali būti skiriamos užsakomosios patikros. Bazinės išmokos, papildomos pajamų paramos išmokos jaunajam ūkininkui, papildomos perskirstomosios pajamų paramos išmokos, susietosios pajamų paramos už baltyminių augalų, sėklinių bulvių ir cukrinių runkelių auginimą, ekologinės sistemos išmokos (kompleksinės ekologinės sistemos veiklos „Augalų kaita“, „Tarpiniai pasėliai“, „Sertifikuotos sėklos naudojimas“, „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“, „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“, „Daugiamečių žolių juostos“, ekologinė sistema „Tausojanti vaisių, uogų ir daržovių programa (NKP)“), Strateginio plano kaimo plėtros intervencinių priemonių „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“, „Vietovės su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtėmis“ atveju pareiškėjų atitiktį Taisyklių reikalavimams Agentūra vertina vadovaudamasi ALNSIS rezultatais. Jei atlikus patikrą vietoje nustatomas kitas nei ALNSIS rezultatas paramos gavėjo atitiktis Taisyklių reikalavimams vertinama vadovaujantis patikros vietoje rezultatais.“

92. Papildau 103.6 papunkčiu:

„103.6. seniūnijų darbuotojams ir (ar) pareiškėjams elektroniniu paštu siunčia Paraiškos duomenų neatitiktis ir rekomendacijas dėl Paraiškos duomenų keitimo (pvz., kai nustatytas dvigubas laukų deklaravimas (persidengiantys laukų plotai) ar nepaprašyta išmokos jaunajam ūkininkui, susietosios paramos už baltyminių augalų plotus, cukrinius runkelius, ar laukai deklaruoti dirvos erozijos sluoksnio ribose, aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiamų daugiamečių ganyklų arba pievų sluoksnio ribose).“

93. Pakeičiu 118.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„118.3. einamaisiais metais parama už ekologinę sistemą ar veiklą sumažinama 1 proc. nuo pagal ekologinę sistemą ar veiklą apskaičiuotos paramos sumos už kiekvieno reikalavimo nesilaikymą atskirai, kaip nustatyta Taisyklių 77.5, 78.3, 79.6.1, 79.6.3, 81.8.2, 81.8.3, 81.11 papunkčiuose;“.

94. Pakeičiu 118.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„118.4. einamaisiais metais parama už ekologinę sistemą ar veiklą neskiriama, kai nesilaikoma reikalavimų, nustatytų Taisyklių 43.2, 83.4, 83.5, 85.6 papunkčiuose ir 53 punkte;“.

95. Pakeičiu 118.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„118.5. einamaisiais metais parama neskiriama už deklaruotą lauką, kai nesilaikoma reikalavimų, nustatytų Taisyklių 47.5–47.8, 52.2, 52.4–52.8, 55.3–55.5, 60.8–60.10, 65.3–65.5, 68.3–68.5, 85.4, 85.5 papunkčiuose;“.

96. Pakeičiu 118.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

„118.6. einamaisiais metais parama neskiriama už plotą, kuriame nustatytas pažeidimas, kai nesilaikoma reikalavimų, nustatytų Taisyklių 6.4, 43.3–43.5, 43.8, 47.2, 47.3, 52.3, 55.6, 55.9, 60.3.1.2, 60.3.1.3, 60.3.2.2, 60.3.2.3, 60.3.3.2, 60.3.3.3, 60.3.4.2, 60.3.5.2, 60.3.5.3, 60.3.6.2, 60.3.7.2, 60.4.2, 60.4.3, 60.5.1, 60.5.2, 60.5.4–60.5.6, 60.7, 65.6, 65.10, 65.12, 68.6, 68.10, 68.13, 71.3–71.6, 74.3–74.6, 77.2, 77.3, 78.2, 78.5, 79.2, 79.5.1–79.5.7, 79.6.4, 81.3, 81.4, 81.7, 81.8.1, 81.9, 83.6, 87.3, 87.4, 87.6, 87.7 papunkčiuose;“.

97. Pakeičiu 118.8 papunktį ir jį išdėstau taip:

„118.8. einamaisiais metais parama neskiriama už sumažintą (padidintą) plotą arba neišlaikytą plotą ir grąžinama per įsipareigojimų laikotarpį už sumažintą (padidintą) plotą, viršijantį leistiną ribą, arba neišlaikytą plotą gauta parama, kaip nustatyta Taisyklių 43.7, 55.8, 60.6, 60.12, 68.12, 71.8, 74.8, 79.9, 81.16, 85.10, 87.11 papunkčiuose;“.

98. Pakeičiu 119.7 papunktį ir jį išdėstau taip:

„119.7. suma, gauta taikant Taisyklių 119.5 ir 119.6 papunkčius, remiamasi apskaičiuojant sumą, kuria sumažinamos išmokos tada, kai nesilaikoma paramos sąlygų ir (ar) socialinių paramos sąlygų, nustatytų Taisyklių 5.5 papunktyje.“

99. Pakeičiu 120 punktą ir jį išdėstau taip:

„120. Vertinant ekologinių sistemų „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ (veiklos „Ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius“ ir „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“), „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, Strateginio plano kaimo plėtros

intervencinės priemonės „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“ ūkinių gyvūnų turėjimo atitiktį bei skaičiuojant paramą, laikomasi tokios eilės tvarkos (eiliškumo):

120.1. ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veikla „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“ – parama už EB svarbos šlapynių tvarkymą;

120.2. ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veikla „EB svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas“ – parama už EB svarbos pievų tvarkymą;

120.3. ekologinė sistema „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“;

120.4. Strateginio plano kaimo plėtros intervencinė priemonė „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“;

120.5. ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ veikla „Ekstensyvus daugiamečių pievų tvarkymas ganant gyvulius“;

120.6. ekologinės sistemos „Gyvūnų gerovė“ veikla „Parama už galimybę pieniniams galvijams išeiti į ganyklas, įtraukiant jų ganymą laukuose šiltuoju metų laiku“;

120.7. ekologinės sistemos „Gyvūnų gerovė“ veikla „Parama už galimybę galvijams laisvai išeiti į atvirą erdvę, ganyklas“.

100. Pakeičiu 1 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

101. Pakeičiu 2 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

102. Pakeičiu 3 priedo Žolėdžių ir kitų ūkinių gyvūnų perskaičiavimo į sutartinius gyvulius (SG) lentelės 3 punktą ir jį išdėstau taip:

„3.	Veršeliai iki 1 m., asilai, lamos	0,25“
-----	-----------------------------------	-------

103. Pakeičiu 4 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

104. Pakeičiu 7 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

105. Pakeičiu 8 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

Žemės ūkio ministras